

آیین نامه و مقررات آموزشی

دوره‌ی دکتری تخصصی (Ph.D)

(شیوه‌ی آموزشی - پژوهشی)

مدیریت تحصیلات تکمیلی

دانشگاه شیراز

دانشجویان ورودی ۹۰ تا ۹۴

«آیین‌نامه و مقررات آموزشی دوره‌ی دکتری تخصصی (Ph.D) دانشگاه شیراز»

(شیوه‌ی آموزشی - پژوهشی)

مصوبه‌ی نهایی جلسه‌ی ۷۷۵ مورخ ۱۳۸۹/۸/۸ شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی

و شورای دانشگاه

مقدمه

رشد پر شتاب علم و فناوری و تحولات عظیم اجتماعی و اقتصادی به خصوص اهداف برنامه‌های توسعه و سند چشم‌انداز بیست ساله‌ی جمهوری اسلامی ایران، شرایطی را برای دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی پدید آورده است که وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برای ایجاد تحول راهبردی در علم و فناوری و توجه بیشتر به پژوهش، تربیت نیروهای متعهد، متخصص و ماهر را از طریق تنوع در شیوه‌ی پذیرش دانشجو در دوره‌ی دکتری، در صدر اولویت‌های کاری خود قرار داده است.

برای نیل به اهداف پیش‌روی، آخرین آیین‌نامه‌ی آموزشی دوره‌ی دکترا، مورد تجدید نظر قرار گرفت و در نهایت، پس از جمع‌آوری نظریه‌های کارشناسی و بررسی در جلسات مختلف کارگروه آموزشی، آیین‌نامه‌ی جدید دوره‌ی دکترا، به دو شیوه‌ی «آموزشی-پژوهشی» و «پژوهشی» تدوین شد. لازم به تأکید است که برگزاری هر یک از شیوه‌ها، صرفاً با مجوز شورای گسترش آموزش عالی مجاز خواهد بود؛ البته در شیوه‌ی پژوهش محور، طرح‌های پژوهشی، پس از تصویب در کمیته‌های تخصصی و تعیین کارفرمای مشخص و پیش‌بینی اعتبارات آن، که باید از اعتبارات خارج از مؤسسه تأمین شده باشد، اجرا خواهد شد.

ماده‌ی ۱: تعاریف

برای رعایت اختصار، تعاریف زیر در این آیین‌نامه به کار می‌رود:

وزارت: منظور وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.

دوره‌ی دکتری: منظور دوره‌ی دکترای تخصصی (Ph.D) است.

مؤسسه: منظور هر یک از دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی و پژوهشی کشور است که مطابق مقررات وزارت مجازند دوره‌ی دکترا برگزار کنند.

بخش (گروه): منظور کوچکترین واحد سازمانی آموزشی یا پژوهشی مؤسسه است.

آیین‌نامه: منظور آیین‌نامه‌ی دوره‌ی دکتری است.

طرح پژوهشی تقاضامحور: طرح پژوهشی دارای کارفرمای مشخصی است که برابر قرارداد، اجرای آن به مؤسسه واگذار و اعتبارات کامل پروژه به همراه هزینه‌های نظارت بر آن توسط کارفرما تأمین و نتیجه‌ی کار نیز تحویل گرفته می‌شود.

کمیته راهبری: منظور کمیته ای است متشکل از استاد راهنما و دو نفر عضو هیأت علمی با انتخاب بخش (گروه) در شیوه ی آموزشی- پژوهشی، و مسؤول بخش (گروه)، معاون پژوهشی و کارفرما در شیوه ی پژوهشی، که هدایت رساله ی دانشجوی را بر عهده دارد.

هیأت داوران: منظور هیأتی است که ارزیابی نهایی رساله ی دانشجوی را در دوره ی دکتری بر عهده دارد.

شورا: منظور شورای تحصیلات تکمیلی یا آموزشی دانشگاه در شیوه ی آموزشی- پژوهشی و بر حسب مورد شورای پژوهشی مؤسسه در شیوه ی پژوهشی است.

ماده ی ۲: دوره ی دکتری بالاترین دوره ی تحصیلی آموزش عالی است که به اعطای مدرک تحصیلی می انجامد و رسالت آن تربیت افرادی است که با نوآوری در زمینه های مختلف علوم و فناوری، در رفع نیازهای کشور و گسترش مرزهای دانش مؤثر باشند. این دوره به دو شیوه ی «آموزشی- پژوهشی» و «پژوهشی» برگزار می شود.

تبصره: مؤسسه های پژوهشی با داشتن برنامه ی پنج ساله ی مصوب هیأت امنای و زیرساخت های لازم و تبدیل پژوهش های مورد نیاز دستگاه های متقاضی به پروژه های پژوهشی می توانند دوره ی دکترای پژوهشی را اجرا کنند و دانشگاه ها نیز به ازای هر ۵ نفر دانشجوی دکترای آموزشی- پژوهشی می توانند یک نفر دانشجوی دکترا به شیوه ی پژوهش محور جذب کنند؛ مشروط بر اینکه استاد راهنما طرح پژوهشی تقاضا محور داشته باشد.

ماده ی ۳: شرایط پذیرش

برای ورود به دوره ی دکتری داشتن شرایط زیر الزامی است:

الف) داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی

ب) داشتن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد مورد تأیید «وزارت»

ج) داشتن صلاحیت علمی

د) داشتن توانایی در زبان خارجی

تبصره: نحوه ی احراز صلاحیت علمی و توانایی در زبان خارجی بر اساس آیین نامه ی آزمون های نیمه متمرکز ورودی دکترا مصوب وزارت تعیین می شود.

آزمون دکتری طی دو مرحله انجام می شود:

الف) آزمون کتبی نیمه متمرکز از سوی سازمان سنجش آموزش کشور و معرفی چند برابر ظرفیت متقاضیان به دانشگاه

ب) آزمون شفاهی دانشگاه

^۱ در این آیین نامه مصوبات دانشگاه با علامت (ک) مشخص شده است.

- ۱- نحوه ی آزمون شفاهی و نمره ی هر یک از بخش های آن (مصاحبه، بررسی سوابق آموزشی، بررسی سوابق پژوهشی) و مدارک مورد نیاز، توسط شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه تعیین و در زمان مناسب به اطلاع داوطلب خواهد رسید.
- ۲- اخذ حد نصاب قبولی در یکی از آزمون های استاندارد زبان بر اساس جدول زیر، مشروط به اینکه در هنگام پذیرش در مقطع دکتری، **بیش از دو سال** از زمان آن نگذشته باشد.

سایر رشته‌ها	زبان و ادبیات انگلیسی و آموزش زبان انگلیسی	رشته
		نوع آزمون
۵۰ از ۱۰۰	۸۰ از ۱۰۰	آزمون بسندگی زبان
۵۰ درصد	۸۰ درصد	آزمون زبان انگلیسی کنکور

آزمون‌های جایگزین بسندگی زبان

حدنصاب قابل قبول	نوع آزمون	
۵۵۰	TOEFL paper-based	
۷۰	TOEFL iBT (اینترنتی)	
۶/۵	IELTS General	
۶	IELTS Academic	
۶۰	MCHE	
۵۵۰	TOLIMO	
۸۰ درصد	رشته های زبان و ادبیات انگلیسی و آموزش زبان انگلیسی	آزمون دانشگاه‌های مادر
	سایر رشته‌ها	
۶۰ درصد		

تبصره: جایگزین کردن آزمون بسندگی دیگر زبان های خارجی، به جای بسندگی زبان انگلیسی یا برگزاری آزمون بسندگی زبان در چند زبان خارجی به صورت همزمان در بعضی از رشته‌های تحصیلی، به تشخیص بخش (گروه) مربوط و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه امکان‌پذیر است.

ماده ۴: مسؤولیت راهنمایی دانشجو از نخستین نیمسال تحصیلی بر عهده‌ی استاد راهنما است که به درخواست دانشجو از میان اعضای هیأت علمی با مرتبه‌ی استادیاری و بالاتر و با موافقت عضو هیأت علمی و تأیید شورای بخش (گروه) و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده در قالب ظرفیت عضو هیأت علمی تعیین می‌شود.

تبصره ۱: ظرفیت پذیرش دانشجو توسط استاد راهنما در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه تعیین می‌گردد.

تبصره ۲: استاد راهنما باید حداکثر تا پایان نیمسال اول سال تحصیلی دانشجو، تعیین شود. تا زمانی که استاد راهنما انتخاب نشده است، رئیس بخش (گروه) وظایف استاد راهنما را بر عهده دارد.

تبصره ۳: در صورت نیاز، به پیشنهاد استاد راهنما(ی اول) و تأیید شورای بخش(گروه)، مسؤولیت راهنمایی رساله‌ی دانشجو را دو استاد راهنما به طور مشترک، عهده‌دار می‌شوند.

◀ **تبصره‌ی ۴:** انتخاب استاد راهنمای دوم با پیشنهاد استاد راهنمای اول (اصلی) و موافقت شورای بخش (گروه)، شوراهای تحصیلات تکمیلی دانشکده و دانشگاه، از میان متخصصان عضو هیأت علمی (با مدرک دکتری) خارج از دانشگاه امکان پذیر است. در این صورت همزمان با ارائه‌ی طرح تحقیق، دلائل توجیهی و CV عضو خارج از دانشگاه باید جهت تصمیم‌گیری در شوراهای بخش (گروه)، دانشکده و دانشگاه ارائه شود.

◀ **تبصره‌ی ۵:** به پیشنهاد استاد راهنما و شورای بخش (گروه)، از میان اعضای هیأت علمی دانشگاه با مرتبه‌ی استادیاری و بالاتر با حداقل یک سال سابقه‌ی تدریس در دانشگاه، دو نفر استاد مشاور تعیین می‌گردد.

◀ **تبصره‌ی ۶:** با پیشنهاد استاد راهنما و موافقت شورای بخش (گروه)، شوراهای تحصیلات تکمیلی دانشکده و دانشگاه، انتخاب استاد مشاور از میان متخصصان عضو هیأت علمی خارج از دانشگاه (با مدرک دکتری) امکان پذیر است. در این صورت همزمان با ارائه‌ی طرح تحقیق، دلائل توجیهی و CV عضو خارج از دانشگاه باید جهت تصمیم‌گیری در شورای بخش (گروه)، شوراهای تحصیلات تکمیلی دانشکده و دانشگاه ارائه شود.

◀ **تبصره‌ی ۷:** انتخاب واحد دانشجو در نیمسال دوم از سنوات تحصیلی، منوط به تعیین استاد راهنما و درج در سیستم اتوماسیون آموزشی دانشگاه می‌باشد.

◀ **تبصره‌ی ۸:** شرایط تدریس، راهنمایی و مشاوره‌ی رساله‌ی دانشجویان دوره‌ی دکتری به شرح زیر است:

الف) تدریس

۱- داشتن مدرک دکتری با مرتبه‌ی استادیاری و بالاتر

۲- سه سال سابقه‌ی تدریس در مقطع کارشناسی‌ارشد (یا دکترای حرفه‌ای)

۳- موافقت شورای بخش (گروه)

ب) راهنمایی رساله

۱- داشتن مدرک دکتری با مرتبه‌ی استادیاری و بالاتر

۲- دو سال سابقه‌ی تدریس در مقطع کارشناسی‌ارشد یا دکتری در دانشگاه شیراز یا دانشگاه‌های مورد تأیید دانشگاه شیراز

۳- حداقل راهنمایی دو پایان‌نامه‌ی کارشناسی‌ارشد (یا دکترای حرفه‌ای) دفاع شده به صورت مستقل

۴- چاپ حداقل یک مقاله در یکی از مجله‌های معتبر علمی و پژوهشی، در طول سه سال گذشته

۵- موافقت شورای بخش (گروه)

◀ **تبصره‌ی ۹:** موارد استثنایی در خصوص بندهای الف و ب با تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه و تأیید معاون آموزشی دانشگاه انجام خواهد شد.

ج) مشاوره‌ی رساله

۱- داشتن مدرک دکتری با مرتبه‌ی استادیاری و بالاتر

۲- حداقل یک سال سابقه تدریس در دانشگاه

۳- موافقت شورای بخش (گروه)

ماده‌ی ۵: مجموع واحدهای دوره‌ی دکتری ۳۶ واحد است که ۱۸ واحد آن آموزشی و ۱۸ واحد باقی‌مانده پژوهشی (رساله) می‌باشد. واحدهای درسی به منظور تسلط بر مفاهیم نوین رشته و تقویت توان علمی دانشجو برای اجرای فعالیت‌های پژوهشی با نظر استاد راهنما و بر اساس برنامه‌ی درسی مصوب هر رشته انتخاب می‌شود.

◀ **تبصره‌ی ۱:** در شرایط خاص و در صورت نیاز، به تشخیص استاد راهنما و تأیید شورای بخش (گروه) ذی‌ربط، دانشجو موظف است علاوه بر ۱۸ واحد مصوب، حداکثر ۶ واحد از درس‌های دوره‌های تکمیلی را به عنوان درس‌های جبرانی (با حداقل نمره ۱۴) بگذراند. گذراندن این درس‌ها اجباری است؛ اما در میانگین (معدل) نمره‌های دانشجو محاسبه نمی‌گردد. بخش (گروه) موظف است درس‌های جبرانی هر دانشجو را (مگر در موارد استثنایی) در نیمسال اول تحصیلی، به طور دقیق مشخص و ارائه نماید و دانشجو در همان نیمسال این دروس را اخذ کند. در هر صورت گذراندن درس‌های جبرانی نباید موجب افزایش حداکثر سنوات تحصیلی دانشجو گردد. (موضوع ماده‌ی ۱۰ آیین‌نامه)

◀ **تبصره‌ی ۲:** دانشجو در مرحله‌ی آموزشی، موظف است در هر نیمسال حداقل ۶ و حداکثر ۱۰ واحد درسی انتخاب نماید؛ مگر آنکه واحدهای باقی‌مانده از ۶ واحد کمتر باشد. حداقل واحدها بدون در نظر گرفتن درس‌های جبرانی محاسبه می‌شود؛ ولی در هر صورت سقف حداکثر ۱۰ واحد باید رعایت شود

◀ **تبصره‌ی ۳:** حداقل نمره‌ی قبولی در هر درس ۱۴ از ۲۰ و میانگین قابل قبول نمره‌های دانشجو در همه‌ی درس‌ها ۱۶ از ۲۰ است. این میانگین براساس نمره‌های درس‌های اخذ شده محاسبه می‌گردد و در صورتی که مقدار آن کمتر از ۱۶ باشد، دانشجو مجاز است با نظر استاد راهنما و تأیید شورای بخش (گروه)، حداکثر در یک نیمسال تحصیلی درس‌های جدید یا اخذ شده را علاوه بر سقف واحدهای درسی (۱۸ واحد) برای جبران میانگین کل (با رعایت تبصره‌ی ۲ ماده‌ی ۵) اخذ نماید و بگذراند.

◀ **تبصره‌ی ۴:** درس‌هایی که دانشجو لازم است علاوه بر سقف واحدهای درسی، برای جبران میانگین کل بگذراند باید در برنامه‌ی درسی دوره‌ی دکتری رشته پیش‌بینی و مصوب شده باشد. دانشجو در موارد استثنایی می‌تواند با پیشنهاد استاد راهنما و موافقت شورای بخش (گروه) و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده درس‌هایی را از دوره‌ی دکتری سایر رشته‌ها نیز اخذ نماید.

◀ **تبصره‌ی ۵:** بخش (گروه) موظف است تمامی درس‌های مورد نیاز دانشجو را حداکثر در سه نیمسال اول تحصیل دانشجو ارائه دهد.

◀ **تبصره‌ی ۶:** دانشجو موظف است تمامی درس‌های خود را حداکثر در چهار نیمسال اول تحصیل خود بگذراند.

ماده‌ی ۶: دانشجو موظف است تا پایان نیمسال اول تحصیلی، موضوع کلی رساله‌ی خود را با هماهنگی استاد راهنما تعیین کند و فعالیت پژوهشی خود را آغاز نماید. جهت استمرار فعالیت پژوهشی مراحل زیر باید انجام پذیرد:

◀ الف - ارزیابی جامع

دانشجو موظف است پس از گذراندن درس های دوره ی آموزشی و کسب میانگین قابل قبول و قبولی در آزمون بسندگی زبان انگلیسی (یا آزمون های معادل)، در ارزیابی جامع شرکت نماید. ارزیابی جامع به صورت دو آزمون کتبی و شفاهی زیر نظر شورای بخش (گروه)، شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و توسط کمیته ای مرکب از حداقل ۶ نفر به شرح زیر برگزار می شود:

۱- استاد(ان) راهنما

۲- حداقل ۳ نفر عضو هیأت علمی که با پیشنهاد شورای بخش (گروه) و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده با حداقل مرتبه استادیاری (آموزشی، پژوهشی) و دو سال سابقه ی تدریس یا تحقیق در دوره های تحصیلات تکمیلی انتخاب می شوند.

۳- داور متخصص داخلی

۴- نماینده ی تحصیلات تکمیلی دانشگاه به عنوان ناظر

◀ **تبصره ی ۱:** دانشجو موظف است حداقل یک ماه قبل از برگزاری ارزیابی جامع، از طریق سیستم اتوماسیون آموزشی دانشگاه درخواست شرکت در ارزیابی جامع نماید.

◀ **تبصره ی ۲:** دانشکده موظف است حداقل ۲ هفته قبل از برگزاری ارزیابی جامع، مجوز شرکت دانشجو را در ارزیابی جامع از مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه کسب نماید.

◀ **تبصره ی ۳:** در صورتی که دانشجو از شرکت در ارزیابی جامع منصرف شود، باید حداقل یک هفته قبل از تاریخ برگزاری ارزیابی جامع از طریق سیستم اتوماسیون آموزشی دانشگاه درخواست دهد.

◀ **تبصره ی ۴:** ارزیابی جامع در هر رشته/گرایش حداکثر دو بار در سال و به فاصله ۶ ماه برگزار می شود. برنامه ی زمان بندی ارزیابی جامع مطابق تقویم تحصیلات تکمیلی دانشگاه، به پیشنهاد بخش (گروه) و پس از تصویب دانشکده به دانشگاه اعلام می گردد.

◀ **تبصره ی ۵:** ارزیابی جامع در دو مرحله ی کتبی و شفاهی برگزار می شود و در صورتی که دانشجو آزمون کتبی را با موفقیت بگذراند (کسب حداقل میانگین نمره ی ۱۴ از ۲۰) مجاز به شرکت در آزمون شفاهی می باشد.

تبصره ۶: چنانچه دانشجو در ارزیابی جامع مردود گردد، بخش (گروه) موظف است در آزمون جامع بعدی از تمام مواد امتحانی، از وی آزمون به عمل آورد.

ب - دستورالعمل برگزاری ارزیابی جامع

۱- آزمون کتبی ۶۵ درصد و آزمون شفاهی ۳۵ درصد نمره کل را تشکیل می دهند. میانگین کل نمرات دانشجو در ارزیابی جامع در مجموع آزمون های کتبی و شفاهی نباید از ۱۶ (۸۰ از ۱۰۰) کمتر باشد.

۲- آزمون کتبی شامل دو یا سه درس یا زمینه ی اصلی به پیشنهاد استاد راهنما و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی بخش (گروه) می باشد.

۳- آزمون شفاهی شامل سؤالاتی در زمینه ی توان علمی، قدرت بیان و استدلال دانشجو و طرح تحقیق رساله ی دانشجو به تشخیص کمیته ی برگزاری ارزیابی جامع می باشد.

«تبصره ۱: دانشجو در صورت کسب حداقل میانگین ۱۴ از آزمون کتبی، باید حداکثر ظرف مدت دو هفته در آزمون شفاهی شرکت نماید.

«تبصره ۲: بخش (گروه) موظف است نتیجه‌ی ارزیابی جامع (کتبی و شفاهی) را حداکثر دو هفته پس از برگزاری، از طریق دانشکده به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه گزارش نماید.

«تبصره ۳: چنانچه دانشجو در آزمون کتبی، حداقل نمره‌ی لازم را کسب نماید ولی در آزمون شفاهی موفق به کسب نمره‌ی قبولی و احراز حداقل میانگین قابل قبول ارزیابی جامع نشود، (در صورت تقاضای دانشجو) در ارزیابی جامع بعدی، می‌تواند صرفاً در آزمون شفاهی شرکت نماید.

تبصره ۴: در صورت عدم موفقیت در ارزیابی جامع، دانشجو می‌تواند تنها برای یکبار دیگر با رعایت مدت مجاز تحصیل در ارزیابی جامع بعدی شرکت کند.

«تبصره ۵: چنانچه دانشجو در سال اول تحصیل خود تمامی درس‌های لازم را با میانگین قابل قبول بگذراند، می‌تواند در نیم سال سوم در ارزیابی جامع شرکت نماید. دانشجو باید حداکثر تا پایان نیم سال پنجم (قبل از نیمسال ششم) در ارزیابی جامع قبول شده باشد.

ج - تصویب طرح تحقیق

۱- دانشجو موظف است حداکثر یک نیم سال پس از قبولی در ارزیابی جامع و حداکثر تا پایان نیم سال ششم تحصیلی، طرح تحقیق رساله‌ی خود را که مطابق با فرم طرح تحقیق مصوب دانشگاه است و با همکاری استاد(ان) راهنما تهیه می‌شود، به شورای بخش (گروه) ارائه دهد.

۲- بررسی و تصویب طرح تحقیق رساله در بخش (گروه) مربوط در جلسه‌ای با حضور استاد(ان) راهنما، انجام می‌پذیرد و دانشجو موظف است در جلسه حضور داشته باشد و از طرح تحقیق رساله‌ی خود دفاع کند.

«تبصره: بخش (گروه) می‌تواند جلسه‌ی دفاع از طرح تحقیق رساله‌ی دانشجو را به صورت علنی برگزار کند.

۳- کمیته‌ی رساله متشکل از استاد(ان) راهنما و حداقل دو نفر استاد مشاور متخصص در زمینه‌ی پژوهش رساله‌ی دانشجو می‌باشد که یکی از آنها به انتخاب استاد راهنما و مابقی به انتخاب بخش (گروه) و پس از تأیید دانشکده تعیین می‌شوند و رسماً به تحصیلات تکمیلی دانشگاه اعلام می‌گردد.

۴- چنانچه دانشجو تا پایان نیمسال ششم تحصیلی، نتواند طرح تحقیق رساله‌ی خود را به تصویب برساند، مراتب به تحصیلات تکمیلی دانشگاه گزارش می‌شود و در صورتی که شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه دلایل تأخیر را موجه تشخیص دهد، به دانشجو فرصت داده می‌شود تا پایان نیمسال هفتم، طرح تحقیق رساله‌ی خود را به تصویب نهایی برساند؛ در غیر این صورت از ادامه‌ی تحصیل محروم خواهد شد.

۵- شورای بخش (گروه) و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده موظفند پس از دریافت طرح تحقیق پیشنهادی دانشجو، حداکثر تا سه هفته آن را بررسی کنند و نتیجه را اعلام نمایند.

تبصره ۱: دانشجوی پس از تصویب طرح تحقیق رساله، موظف است تا زمانی که از رساله‌ی خود دفاع نکرده است براساس تقویم دانشگاهی در نیمسال‌های بعد برای رساله انتخاب واحد و ثبت‌نام نماید؛ در غیر این صورت مشمول مقررات آموزشی دانشگاه می‌گردد. عدم ثبت‌نام به منزله‌ی انصراف از تحصیل تلقی می‌گردد. بازگشت به تحصیل دانشجوی منوط به تأیید شورای بخش (گروه)، شوراهای تحصیلات تکمیلی دانشکده و دانشگاه و پرداخت جریمه‌ی دیرکرد است. میزان جریمه‌ی دیرکرد در هر نیمسال معادل شهریه‌ی ثابت همان نیمسال در همان سال می‌باشد.

تبصره ۲: دانشجوی دکتری باید پس از تصویب طرح تحقیق، هر سه ماه یک بار، گزارش کتبی پیشرفت رساله‌ی خود را در فرم مخصوص، به استاد(ان) راهنما تحویل دهد و هر شش ماه یکبار نیز، مطابق تقویم تحصیلات تکمیلی دانشگاه، در حضور اعضای کمیته‌ی رساله، گزارش پیشرفت تحصیلی خود را براساس طرح تحقیق مصوب، به صورت شفاهی ارائه نماید و نتیجه‌ی آن را در فرم مخصوصی که باید به امضای استاد(ان) راهنما، استادان مشاور و رئیس بخش (گروه) و همچنین تأیید دانشکده رسیده باشد، به تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال کند. ثبت‌نام نیمسال‌های بعدی دانشجوی منوط به ارائه‌ی گزارش‌های پیشرفت تحصیلی می‌باشد و عدم ارائه‌ی آنها به منزله‌ی انصراف از تحصیل تلقی می‌گردد.

تبصره ۳: ثبت‌نام دانشجویی که در فرصت مطالعاتی به سر می‌برد، پس از ارائه‌ی گزارش پیشرفت تحصیلی صورت می‌گیرد.

تبصره ۴: مجوز کتبی ثبت‌نام را تحصیلات تکمیلی دانشکده پس از دریافت گزارش پیشرفت تحصیلی دانشجوی صادر می‌کند و نظارت بر اجرای ثبت‌نام بر عهده‌ی بخش (گروه) مربوط می‌باشد.

ماده ۷: دانشجوی پس از تدوین رساله و تأیید استاد راهنما و به شرط کفایت دستاوردهای علمی رساله، موظف است در حضور هیأت داوران از رساله‌ی خود دفاع کند.

تبصره ۱: احراز کفایت دستاوردهای علمی رساله (مطابق با اهداف طرح تحقیق) متناسب با موضوع رساله، قبل از دفاع از طریق چاپ یا اخذ پذیرش نهایی حداقل یک مقاله مستخرج از رساله در مجلات معتبر علمی - پژوهشی مانند (ISC, ISI, SCOPUS...) با تأیید بخش (گروه) صورت می‌گیرد. دستاوردهای علمی یاد شده ترجیحاً باید به ترتیب با اسامی دانشجو و استاد(ان) راهنما باشد. در هر صورت ذکر نام استاد(ان) راهنما و ذکر نام «دانشگاه شیراز» الزامی است.

تبصره ۲: آخرین گزارش پیشرفت تحصیلی شش ماهه، می‌تواند به عنوان جلسه‌ی پیش دفاع از رساله تلقی گردد.

تبصره ۳: مجوز دفاع از رساله پس از احراز کفایت دستاوردهای علمی (موضوع تبصره ۱ این ماده) از سوی تحصیلات تکمیلی دانشگاه صادر می‌شود.

تبصره ۴: ترکیب و وظایف هیأت داوران

ترکیب هیأت داوران به شرح زیر است:

۱- استاد(ان) راهنما

۲- استادان مشاور

۳- یک نفر از اعضای هیأت علمی دانشگاه در رشته‌ی مربوط با مرتبه‌ی استادیاری و بالاتر با حداقل دو سال سابقه‌ی تدریس یا تحقیق در دوره‌های تحصیلات تکمیلی به پیشنهاد بخش (گروه) و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده به عنوان **داور داخلی**

۴- یک نفر عضو هیأت علمی خارج از دانشگاه در رشته‌ی مربوط با مرتبه‌ی دانشیاری و بالاتر به پیشنهاد بخش (گروه) و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده به عنوان **داور خارجی**

۵- نماینده‌ی تحصیلات تکمیلی دانشگاه از میان اعضای هیأت علمی دانشگاه با مرتبه استادیاری و بالاتر به انتخاب تحصیلات تکمیلی دانشکده، صرفاً جهت نظارت بر حسن برگزاری جلسه‌ی دفاع

«**تبصره‌ی ۵:** نحوه‌ی انتخاب داور متخصص داخلی و خارج از دانشگاه: حداقل سه نفر به پیشنهاد شورای بخش (گروه)، برای هر یک از داوران داخلی و خارج از دانشگاه به شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده معرفی می‌گردند. انتخاب داور براساس مصوبه‌ی شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده می‌باشد. همچنین شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده اختیار دارد فرد دیگری را به تشخیص و تصمیم خود (غیر از افراد معرفی شده) انتخاب و معرفی نماید.

«**تبصره‌ی ۶:** زمان انتخاب داور متخصص داخلی و خارج از دانشگاه: داوران رساله پس از پذیرش یا چاپ مقاله و تأیید آن توسط بخش (گروه) و همچنین تحویل رساله به بخش (گروه)، با رعایت تبصره‌ی ۵ ماده‌ی ۷، انتخاب می‌گردند. دانشجوی باید حداقل ۴۰ روز قبل از تاریخ دفاع، رساله‌ی خود را برای ارسال به داوران متخصص به رئیس بخش (گروه) تحویل دهد. تأیید برگزاری جلسه‌ی دفاع از رساله، منوط به دریافت نظرات داوران می‌باشد.

«**تبصره‌ی ۷:** شرح وظایف داور متخصص داخلی و خارج از دانشگاه طبق مفاد فرم داوری رساله‌ی دکتری مصوب شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه می‌باشد.

«**تبصره‌ی ۸:** در صورتی که نظر هر یک از داوران مبنی بر تغییر تاریخ تعیین شده برای دفاع از رساله به دلیل مشکلات اساسی، بیش از یک ماه باشد، کمیته‌ی ای از طرف بخش (گروه) متشکل از حداقل ۵ نفر عضو شامل استاد(ان) راهنما، استادان مشاور، داور متخصص داخلی و دو تن از استادان متخصص، به انتخاب شورای بخش (گروه) تشکیل می‌گردد و با توجه به مستندات کتبی داوران، تصمیم نهایی در مورد دفاع از رساله گرفته می‌شود.

«**تبصره‌ی ۹:** درخواست صدور مجوز دفاع از رساله پس از تأیید استاد راهنما، باید یک ماه قبل از تاریخ دفاع توسط دانشجو در سیستم اتوماسیون آموزشی دانشگاه وارد شود و پس از تأیید بخش (گروه) و تحصیلات تکمیلی دانشکده، حداقل دو هفته قبل از تاریخ دفاع به تحصیلات تکمیلی دانشگاه رسیده باشد.

«**تبصره‌ی ۱۰:** حداقل زمان لازم بین تصویب طرح تحقیق در دانشکده و دفاع از رساله یک سال می‌باشد.

ماده ۸: ارزیابی رساله براساس کیفیت علمی پژوهش انجام شده، میزان نوآوری، چگونگی دفاع از یافته‌های پژوهشی و نحوه نگارش رساله انجام می‌شود.

تبصره ۱: در پایان جلسه دفاع، اعضای هیأت داوران، نمره رساله دانشجو را بر مبنای ۲۰ تعیین می‌نمایند. نماینده تحصیلات تکمیلی دانشگاه میانگین نمرات را محاسبه و وارد سیستم اتوماسیون آموزشی دانشگاه می‌کند. نتیجه مرتبه ای ارزیابی، بر مبنای «جدول معیار ارزیابی نمره رساله» در کارنامه دانشجو درج می‌گردد.

«جدول معیار ارزیابی نمره رساله»

درجه	نمره
عالی	۱۹ تا ۲۰
بسیار خوب	۱۷ تا ۱۸/۹۹
خوب	۱۶ تا ۱۶/۹۹
غیر قابل قبول	کمتر از ۱۶

تبصره ۲: چنانچه رساله دانشجو «غیر قابل قبول» ارزیابی شود، بنا به تشخیص هیأت داوران، دانشجو مجاز است طی حداکثر شش ماه به شرط اینکه از حداکثر مدت مجاز تحصیل بیشتر نشود، اصلاحات لازم را در رساله به عمل آورد و صرفاً برای یک بار دیگر از آن دفاع کند.

ماده ۹: دانشجو پس از گذراندن واحدهای درسی و کسب درجه ی «قبول» از رساله ی خود، دانش آموخته ی دوره ی دکتری شناخته می‌شود و به دریافت درجه ی دکتری تخصصی نایل می‌گردد.

ماده ۱۰: مدت مجاز تحصیل در دوره ی دکتری حداقل سه سال و نیم و حداکثر چهار سال و نیم است.

تبصره ۱: ثبت نیمسال نهم از سنوات تحصیلی دانشجو، با تأیید استاد راهنما و موافقت بخش (گروه) و تحصیلات تکمیلی دانشکده، بر مبنای گزارش های پیشرفت تحصیلی دانشجو، انجام می‌پذیرد.

تبصره ۲: تمدید نیمسال دهم از سنوات تحصیلی دانشجو، با بررسی عملکرد و پیشرفت تحصیلی دانشجو (ذکر دلایل به طول انجامیدن دوره ی تحصیلی، درصد پیشرفت رساله، وضعیت چاپ مقاله ی مستخرج از رساله و تاریخ تقریبی دفاع از رساله) با تأیید استاد(ان) راهنما و موافقت شورای بخش (گروه)، شوراهای تحصیلات تکمیلی دانشکده و دانشگاه انجام می‌شود.

تبصره ۳: در صورتی که دانشجو بنا به عللی خارج از اختیار خود، یا بروز مشکلات غیر قابل پیش بینی، در مدت مجاز موفق به اتمام تحصیل نشود، به پیشنهاد استاد(ان) راهنما، کمیسیون موارد خاص دانشگاه می‌تواند حداکثر یک نیمسال تحصیلی دیگر، سنوات تحصیلی دانشجو را تمدید نماید.

ماده ۱۱: در موارد زیر دانشجو از ادامه ی تحصیل در دوره ی دکتری محروم می‌شود:

(الف) میانگین کل نمره های درسی که دانشجو گذرانده است (با رعایت تبصره ی ۳ ماده ی ۵) کمتر از ۱۶ باشد.

(ب) صلاحیت علمی دانشجو برای استمرار فعالیت پژوهشی پس از دو بار ارزیابی جامع احراز نشود.

ج) رساله‌ی دانشجوی (با رعایت تبصره‌ی ۲ ماده‌ی ۸) « غیر قابل قبول » ارزیابی شود.

د) مدت مجاز تحصیل (با رعایت تبصره‌ی ۳ ماده‌ی ۱۰) به پایان برسد.

تبصره: در صورت محروم شدن یا انصراف دانشجو از ادامه‌ی تحصیل در دوره‌ی دکتری، دانشگاه مجاز است با رعایت ضوابط و مقررات مربوط، صرفاً گواهی درس‌های اخذ شده را براساس کارنامه‌ی تحصیلی دانشجو صادر کند و در اختیار وی قرار دهد.

ماده ۱۲: سایر موارد

الف) تحصیل در دوره دکتری به صورت تمام وقت می‌باشد.

ب) دانشجو می‌تواند در طول دوره‌ی تحصیل با موافقت استاد راهنما، بخش (گروه) و تحصیلات تکمیلی دانشکده، با رعایت حداکثر سنوات مجاز تحصیلی (به استناد ماده‌ی ۱۰) حداکثر از دو نیمسال مرخصی تحصیلی یا حذف ترم با احتساب در سنوات تحصیلی استفاده کند.

ج) درخواست مرخصی تحصیلی در اولین نیمسال ورود به دانشگاه مجاز نمی‌باشد.

د) تفسیر مواد آیین‌نامه دکتری بر عهده‌ی وزارت است و تفسیر دستورالعمل اجرایی آن بر عهده‌ی شورای دانشگاه است. نظارت بر حسن اجرای این آیین‌نامه و مقررات، بر عهده‌ی شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه می‌باشد.

ماده ۱۳: این آیین‌نامه و دستورالعمل اجرایی، بر اساس آیین‌نامه‌ی دوره‌ی دکتری (شماره‌ی ۲۱/۵۷۲۰۹ مورخ ۱۳۸۹/۹/۱۷) مصوب جلسه‌ی ۷۷۵ مورخ ۱۳۸۹/۸/۸ شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی در یک مقدمه و ۱۳ ماده و ۵۰ تبصره تنظیم شد و در تاریخ ۹۱/۱۲/۱۶ به تصویب شورای دانشگاه رسید. این دستورالعمل از ابتدای سال تحصیلی ۹۰-۹۱ لازم‌الاجرا است و از تاریخ ابلاغ آن، آیین‌نامه‌های قبلی و تمام مقررات و بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های مغایر با آن برای دانشجویان مشمول این آیین‌نامه لغو می‌گردد.